

Totalförsvars- rapporten 2025

Näringslivets syn på totalförsvär och beredskap

Näringslivet kräver ledarskap: Företagens totalförsvarsförmåga utvecklas långsamt

Näringslivet spelar en avgörande roll i att skapa motståndskraft genom att förse samhället med kritiska tjänster och varor – både i vardagen, vid störningar och ytterst vid krig. Det tillsammans med det osäkra geopolitiska läget gör det angeläget att accelerera beredskapsförmågan.

En otydlighet bromsar framstegen

Sju av tio företagsledare efterlyser tydligare riktlinjer från regering och myndigheter om hur näringslivet kan bidra till totalförsvaret. Denna brist på styrning och ledning skapar en osäkerhet och hindrar företag från att ta det nödvändiga steget mot en ökad beredskap. Djupintervjuerna förstärker den bilden, där beslutsfattare också vittnar om konflikter mellan rådande just-in-time-tänkandet och att ha lagerhållning och redundans.

Skillnader mellan branscher, företag och beredskapsområden

Rapporten belyser också hur beredskapsförmågan varierar mellan olika sektorer och företagsstorlekar. Endast fyra procent av de mindre företagen har en plan för att hantera påfrestningar, medan större företag ligger lite längre fram. Lager, logistik och transport är de branscher som i högst grad har gjort sitt beredskapsarbete.

Cybersäkerhet fortsätter att dominera beredskapsdiskussionerna, med 68 procent av beslutsfattarna som fokuserar på området. Medan bara var fjärde respondent säger att deras företag är redo att hantera påfrestningar såsom krig eller terrorism.

Engagemang finns – men handlingen uteblir

Trots de dystra siffrorna pekar rapporten på en positiv trend - 74 procent av beslutsfattarna vill lära sig mer om beredskap och 52 procent har påbörjat arbetet med att se över sin beredskap eller planerar att göra det. Kunskapsinhämtningen via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har också ökat markant, med 13 procentenheter jämfört med 2024.

Om Totalförsvarsrapporten

Combitech har sedan 2023 årsvis undersökt hur näringslivets beredskapsförmåga utvecklats. Undersökningen är gjord via Demoskops Beslutsfattarpanel och bygger på svaren från beslutsfattare inom svenskt näringsliv.

Om rapporten

Webbenkät

Antal respondenter

547

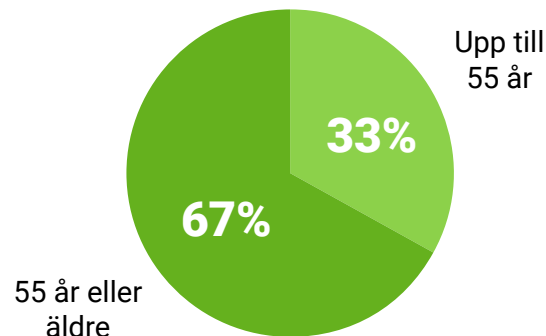
Fältperiod

7-23 mars 2025

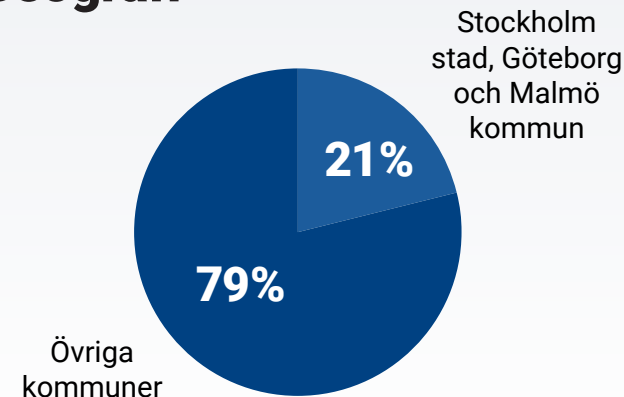
Kön

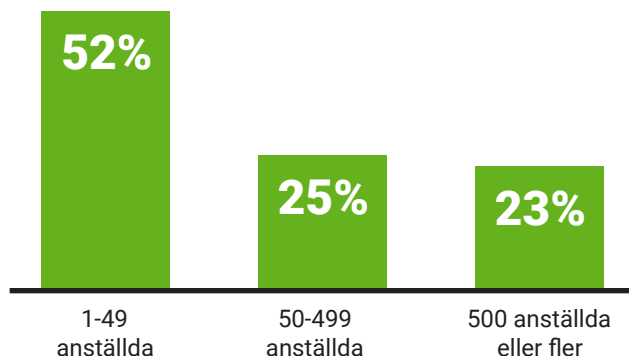
Ålder

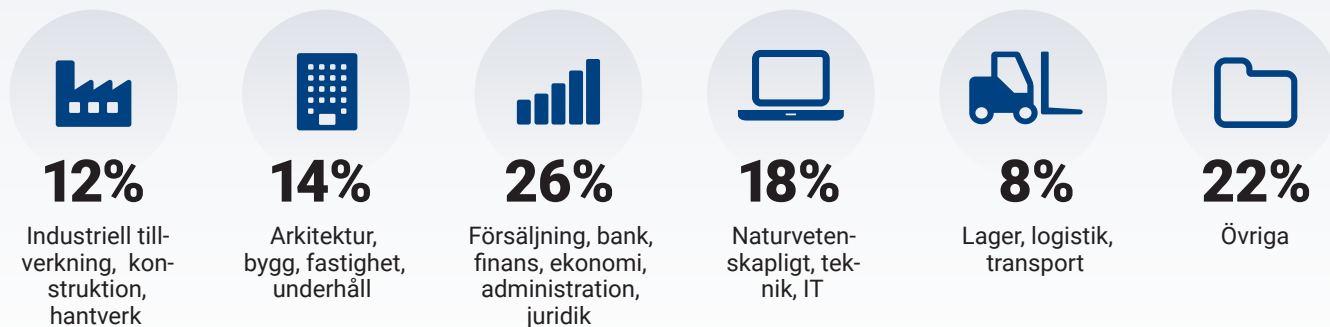
Geografi

Antal anställda

Branscher

Om rapporten

Djupintervjuer

Antal intervjuer

11

Fältperiod

18-27 mars 2025

Kön

3

Kvinnor

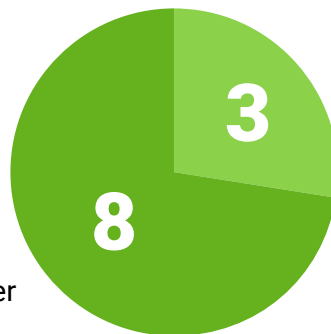

8

Män

Ålder

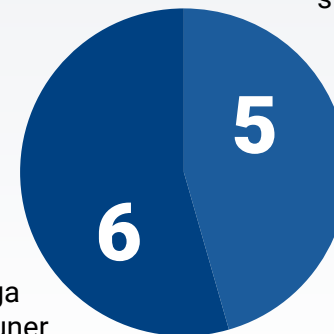
55 år eller äldre

Upp till 55 år

Geografi

Stockholm stad, Göteborg och Malmö kommun

Övriga kommuner

Antal anställda

4

1-49 anställda

5

50-499 anställda

2

500 anställda eller fler

Representerade branscher

Läkemedel

Fotonik/laserteknik

IT-konsult/programleverantör

Jordbruksutrustning

Företagsrådgivning

Medicinsk utrustning

IT/GIS/Kartsystem

Energi/kraftvärme

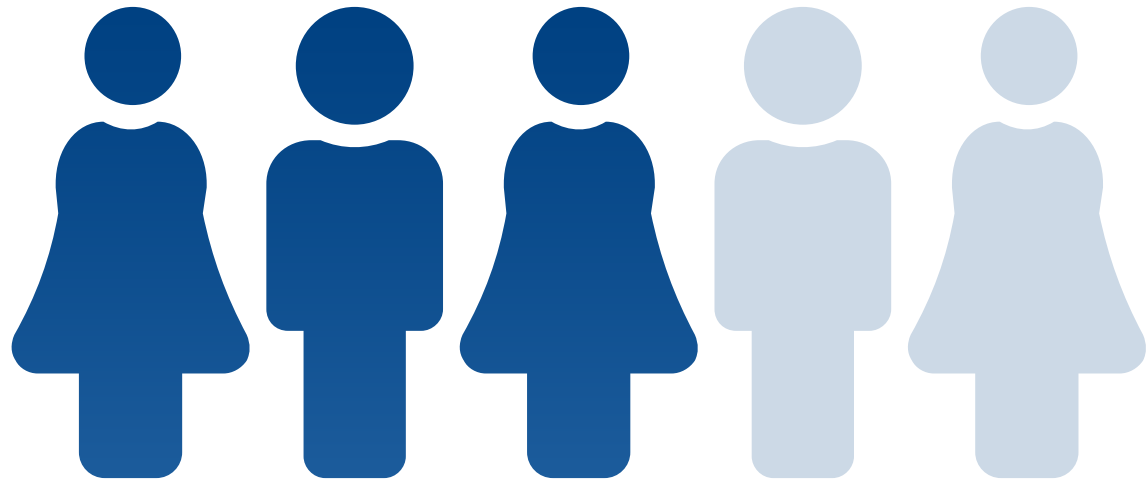
Hälsa och välmående

Livsmedelsdistribution

Logistik/transport

3 av 5

Anser att frågan om totalförsvaret är angelägen i deras yrkesroll

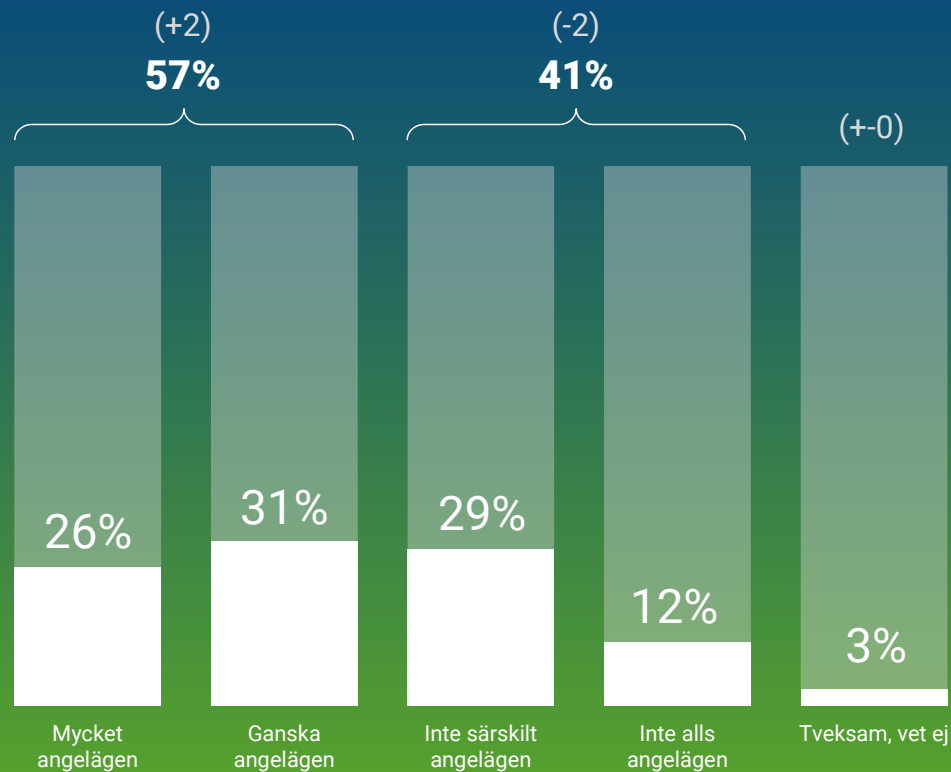

Det är ett positivt att allt fler beslutsfattare ser frågan om totalförsvaret som angelägen

- En klar majoritet av beslutsfattarna upplever frågan om totalförsvaret som angelägen i deras yrkesroll.
- Resultatet har ökat med två procentenheter sedan 2024 och totalt fem procentenheter sedan vår första undersökning 2023.
- Särskilt angelägen upplevs frågan bland beslutsfattare över 55 år och inom branscherna lager, logistik och transport.
- Andelen som uppger att totalförvarsfrågan inte är angelägen i deras yrkesroll har minskat med två procentenheter sedan 2024 medan andelen tveksamma är oförändrad.

Fråga: Hur angelägen är frågan om totalförsvaret för dig i din yrkesroll?

Bas: Samtliga, 547 intervjuer

Jämförelse med 2024 i parentes

3 av 4

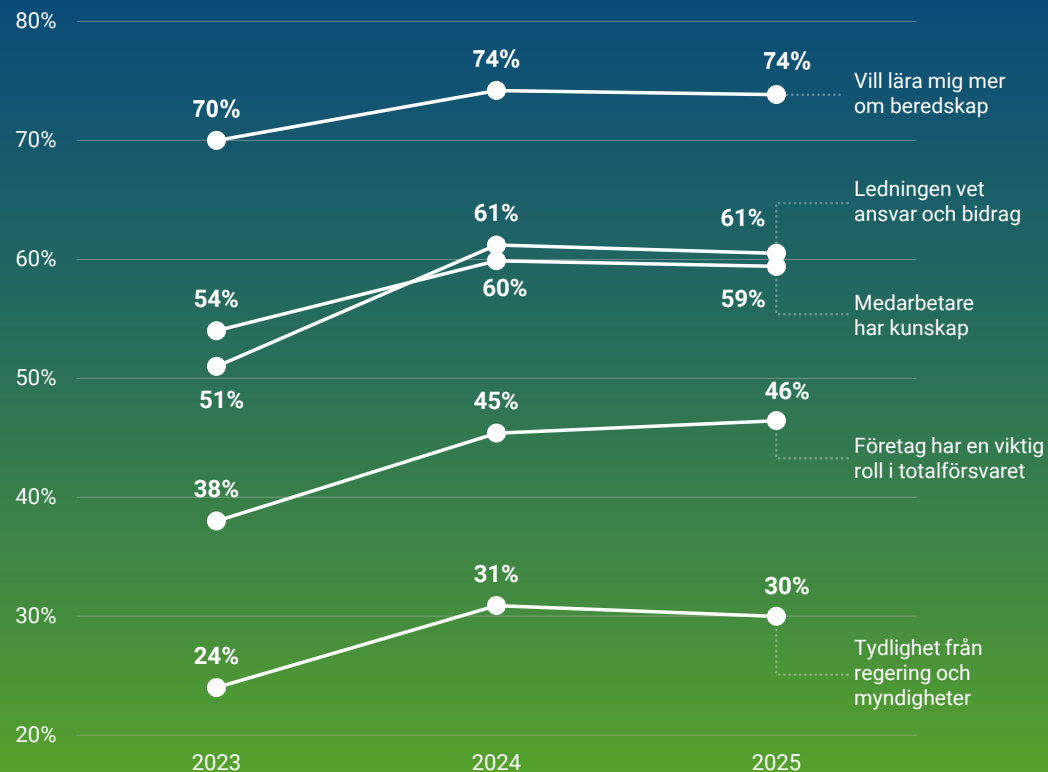
Vill lära sig mer om beredskap och hur verksamheten de arbetar i kan bidra till ett motståndskraftigt samhälle

Beslutsfattare instämmer i högre grad i att företag har en viktig roll i totalförsvaret

- Andelen som instämmer har sedan 2023 ökat för samtliga påståenden.
- Andelen som uppger att de vill lära sig mer om beredskap är oförändrad sedan 2024, sedan 2023 har den ökat med fyra procentenheter.
- 46 procent av respondenterna instämmer i att företag har en viktig roll i totalförsvaret. Det är en tydlig ökning sedan 2023 – men trots detta är det bara omkring hälften av näringslivets beslutsfattare som förstår företagets roll i totalförsvaret.
- 7 av 10 beslutsfattare efterlyser tydligare riktlinjer från regering och myndigheter om hur näringslivet kan bidra till totalförsvaret.

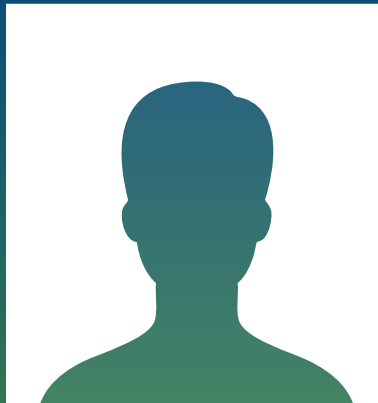
Fråga: I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

Bas: Samtliga, 547 intervjuer

Djupintervjuerna visar dock att näringslivet har svårt att definiera sin roll i totalförsvaret och hur de kan bidra konkret

Citat från djupintervjuer

Jag tänker utifrån att vi nu jobbar mycket mot sjukvård och alla de produkter vi säljer. Utbildningen som vi utför är självklart viktig för landets motståndskraft. Så den delen diskuteras mycket just nu. Sen finns det ju även delar i vår sektor som man kanske inte har tänkt på så mycket och som man inte är särskilt förberedd på.

/Beslutsfattare inom medicinsk utrustning

Nej, det kan jag nog vara ärlig och säga att vi inte riktigt har diskuterat vad vi skulle göra vid en allvarligare kris. Det känns ju lite som att den verksamheten vi håller på med kanske inte precis är den man söker när det blir en sån grej, utan då blir det väl mer att vi får försöka hoppa in på andra roller och verksamheter för att stötta resten av samhället.

/Beslutsfattare inom IT-konsult, programvaruleverantör

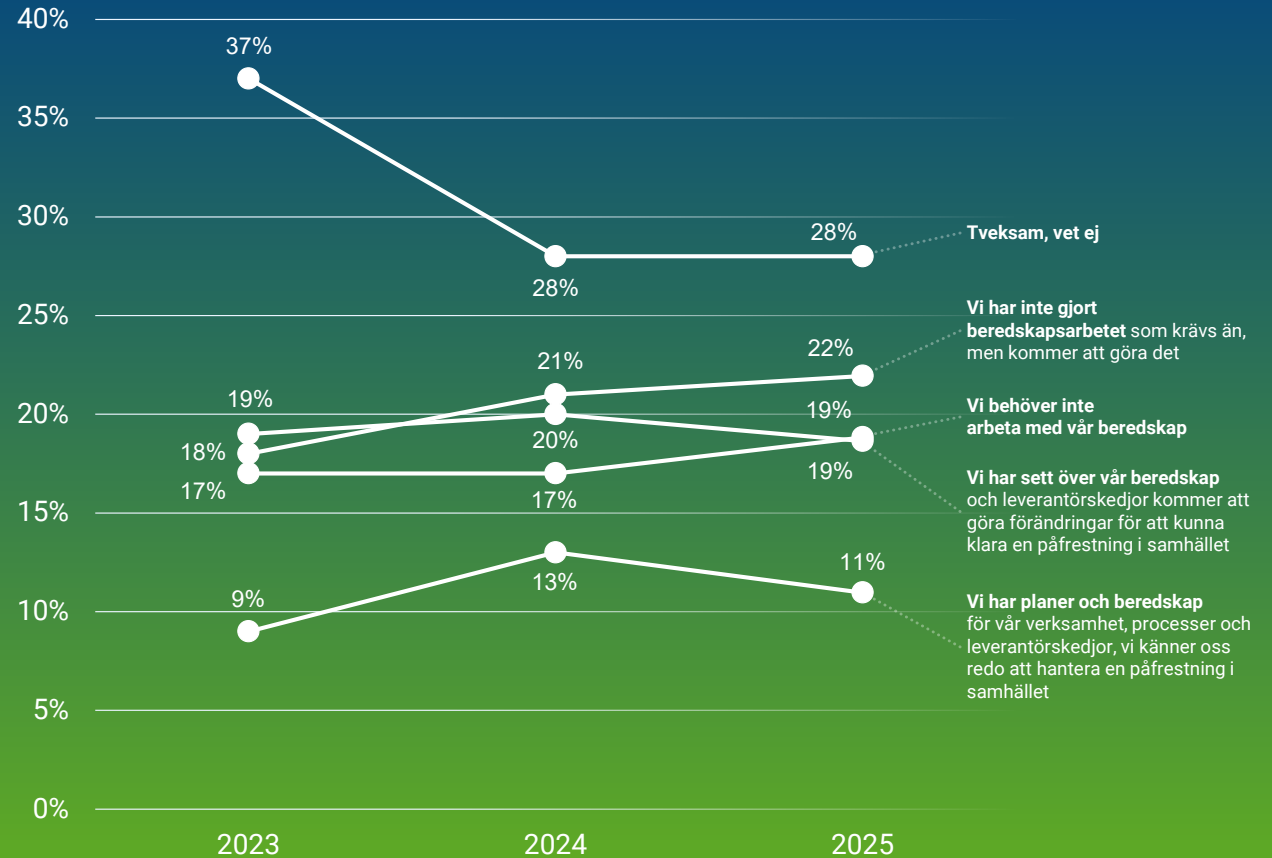

Fråga: Vilket av nedanstående påståenden stämmer bäst för ditt företag?

Fler uppger att de sett över sin beredskap, men arbetet går långsamt framåt

- Vid en jämförelse mot resultaten för 2023 och 2024 kan man konstatera att andelen som uppger att de är tveksamma eller inte vet om företaget har gjort sitt beredskapsarbete minskat med 9 procentenheter sedan 2023.
- Detta indikerar att kunskapsnivån generellt har höjts och att beslutsfattarna kan ta ställning till påståenden om beredskap.
- Företagen som uppger att de har planer och beredskap ökade med 4 procentenheter mellan 2023 och 2024, för att sedan sjunka med 2 procentenheter mellan 2024 och 2025. Resultatet understryker utmaningarna för företag att förstå hur de kan och bör beredskapsplanera.

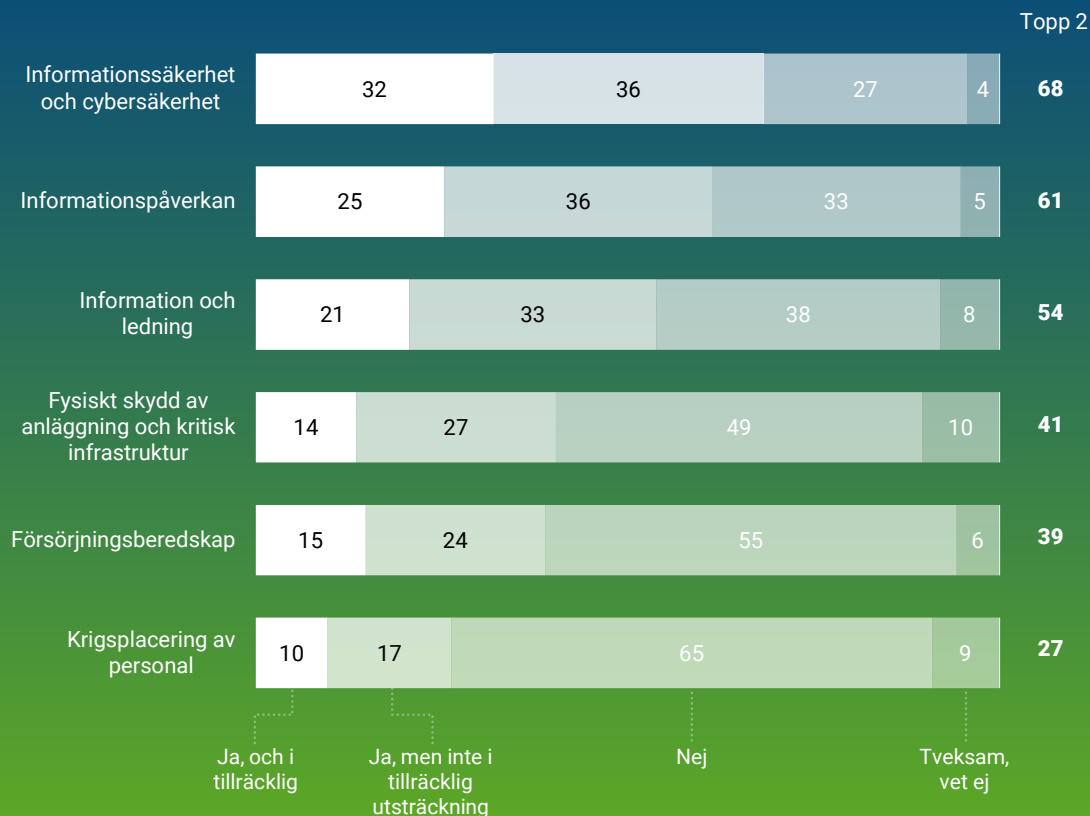

Bas: Samtliga, 547 intervjuer

Cybersäkerhet och informationspåverkan är de frågor som diskuteras i störst utsträckning bland företagen

- Majoriteten av beslutsfattarna uppger att de diskuterar deras företags beredskap avseende frågor relaterade till informationssäkerhet och cybersäkerhet, informationspåverkan samt information och ledning.
- Samtidigt är det betydande andelar som svarar att de inte arbetar med något av de listade områdena i tillräckligt stor utsträckning.
- Denna bild bekräftas i djupintervjuerna – beslutsfattarna arbetar med cybersäkerhet och informationspåverkan men det är väldigt få som har beredskap för krigsplacering av personal, fysiskt skydd av anläggning och kritisk infrastruktur.

Fråga: Händer det att du i ditt arbete diskuterar frågor som rör ert företags beredskap avseende...?

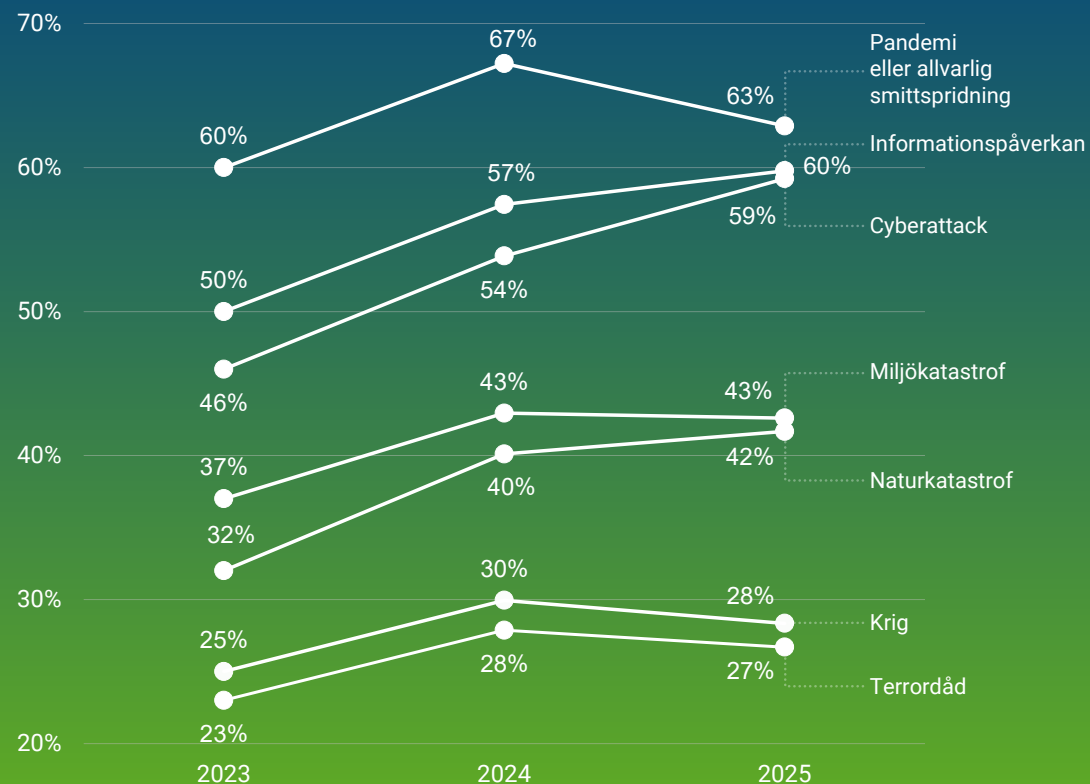

Bas: Samtliga, 547 intervjuer

Andelen företag som uppger sig kunna hantera påverkanskampanjer eller cyberattacker har ökat mest

- Andelen beslutsfattare som uppger sig kunna hantera informationspåverkan eller en cyberattack har ökat med 10 respektive 13 procentenheter sedan 2023, vilket är en tydlig indikator på att företagen förstår och prioriterar dessa beredskapsområden.
- Utvecklingen inom beredskap för krig och terrordåd går långsammast, och utvecklingen tycks ha stagnerat för dessa områden.
- Detta bekräftas av djupintervjuerna, där beslutsfattare uppger att beredskap och skydd mot cyberattacker och informationspåverkan är konkreta och affärskritiska frågor. Beredskap för krig är i kontrast mycket svårt för företagen att implementera.

Fråga: I vilken utsträckning upplever du, att det företag du arbetar på, har beredskap för att hantera följande påfrestningar och situationer...?

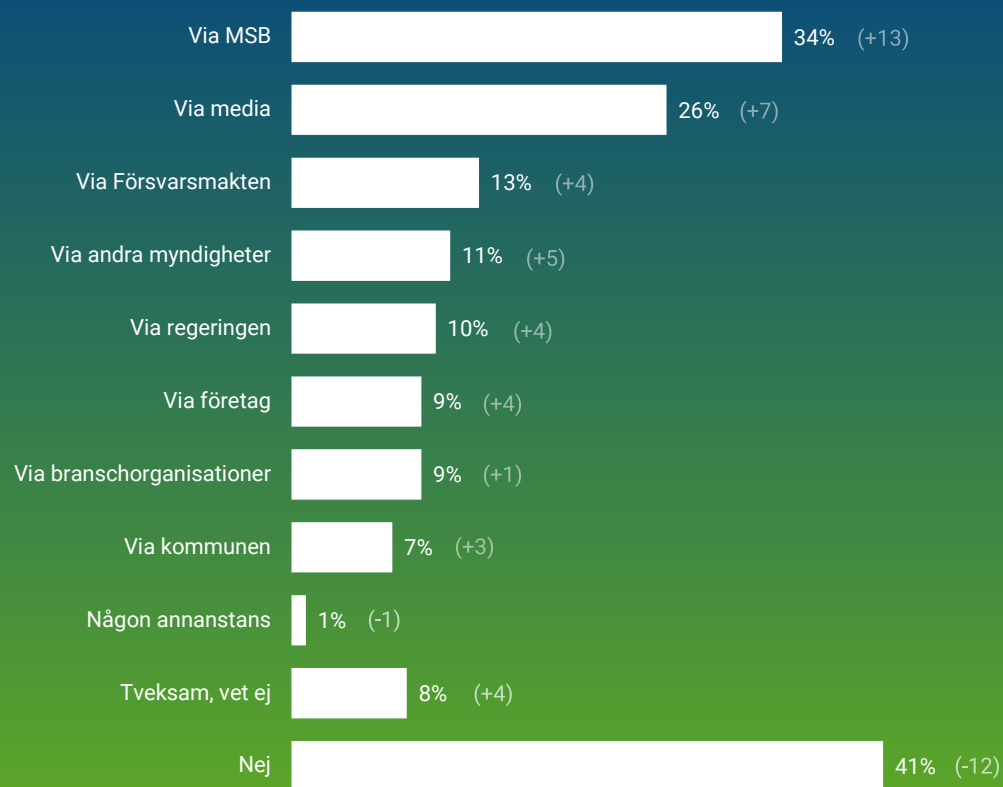

Bas: Samtliga, 547 intervjuer

Undersökningen visar en markant ökning av informationsinhämtning om beredskap för företag överlag

- Andelen som uppger att de har tagit del av information om beredskap för företag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har ökat betydligt sedan föregående år. 34 procent uppger att de har mottagit information från MSB, vilket är en ökning med 13 procentenheter sedan 2024.
- Var fjärde respondent har tagit del av information om beredskap för företag via media, vilket även det är en ökning med sju procentenheter jämfört med förra årets mätning.
- Denna utveckling indikerar att de kommunikationsinsatser om beredskap för företag som MSB, regeringen och andra aktörer genomfört under året tycks ha fått effekt.
- 41 procent uppger fortfarande att de inte tagit del av information om beredskap för företag, men detta har minskat med 12 procentenheter sedan 2024.

Fråga: Har du tagit del av någon information om beredskap för företag, och i så fall, via vilken eller vilka kanaler?

Militära flygtransporter

- Soldater
- Materiel
- Fordon
- Förmödenheter
- Vapen
- Spaning

Armé

Flyg

• Strid
• Förmödenheter
• Spaning

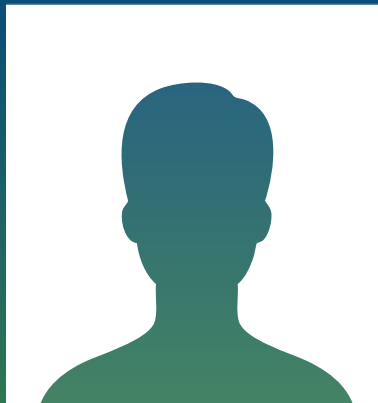
• Strid
• Förmödenheter
• Spaning

• Strid
• Förmödenheter
• Spaning

Rysslands invasion av Ukraina har skapat en "plågsam medvetenhet" om en ny geopolitisk verklighet.

Men djupintervjuerna visar att det är utmanande för företag att omsätta insikten om en ny geopolitisk verklighet i konkret beredskapsplanering.

Citat från djupintervjuer

Vi är ändå tillbaka till en högre allmän medvetenhet. Förståelsen och acceptansen i samhället för upprustning och stärkt beredskap är stor generellt. Vi har blivit mer informerade och blivit plågsamt medvetna om det nya läget. Det är nytt för oss att vi behöver tänka på det. Det har generellt blivit en ganska stor förändring på vår arbetsplats och i branschen sedan kriget i Ukraina började.

/Beslutsfattare inom jordbruksutrustning

Jag kan väl bara säga som så att det kommer bli ett omtag ju längre vi är i detta. Det är den situationen som samhället är i. Vi får se till att bygga upp lager igen och se till att samhället bygger upp möjligheten till att lagra mat åt oss. Självklart har vi ju sett en förändrad samhällssyn. Jag tror att vi kommer gå tillbaka till en tydligare styrning från myndigheterna som ser till att det åter finns tillgängligt igen.

/Beslutsfattare inom lager och transport

Citat från djupintervjuer

Det kanske måste till ett omtag? För just nu känns det som så att varje företag får sköta sitt och endast se till att man möter marknadens efterfrågan. Kanske någon myndighet tydligare borde genomlysra Sverige och näringslivets beredskapsförmåga. Vad har vi för någonting? Vad producerar vi idag och vad behöver vi i en krissituation? Vad gör vi för att kunna bidra vidare till andras säkerhet?

/Beslutsfattare inom jordbruksutrustning

Hur ska man tänka gällande den nya världsordningen? Ska vi kanske ha mer lager uppbyggt? Vi har under en tioårsperiod mer gått mot det här tänket, "right on time". Vi ska inte ha något lagrat on-site. Vi ska liksom inte ha för mycket. Vi ska bara ha precis så att man kan producera det som behövs. Nu ändras det ju, eller ja, det kom kanske tillbaka redan under covid. Det ändrade tänket för många.

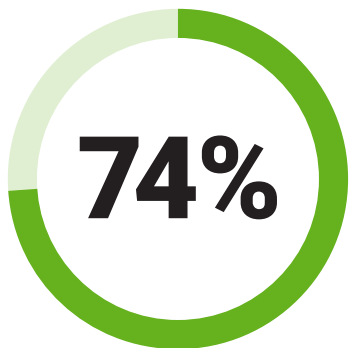
/Beslutsfattare inom livsmedelsdistribution

Otydliga riktlinjer från regering och myndigheter uppges vara de främsta utmaningarna i företagens beredskapsarbete

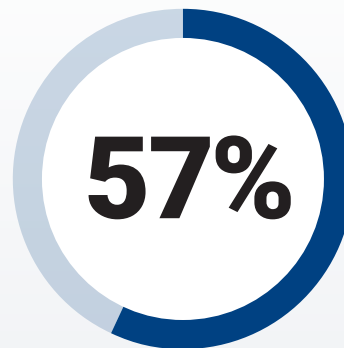
- Brist på information och otydliga riktlinjer från myndigheter beskrivs som betydande utmaningar. Trots att medvetenheten har ökat agerar få företag proaktivt, utan många väntar på konkreta lagkrav samt tydliga direktiv från myndigheter.
- Beslutsfattarna understryker att utan tydliga ekonomiska incitament är det svårt att motivera investeringar i beredskapsåtgärder i relation till andra mer affärsnära investeringar.
- Förbättrad samverkan och informationsdelning mellan företag, myndigheter och kommuner efterfrågas. Nuvarande samarbete beskrivs ofta som reaktivt och situationsdrivet snarare än systematiskt.
- Konkreta övningar och praktiska scenarion efterfrågas för att kunna testa och utveckla sin beredskap.

Sammanfattning

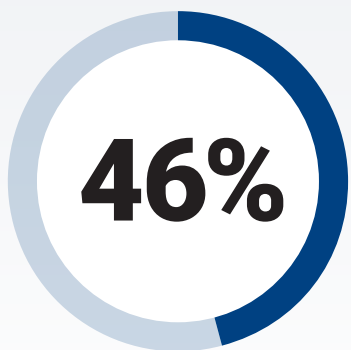
74%

vill lära sig mer
om beredskap

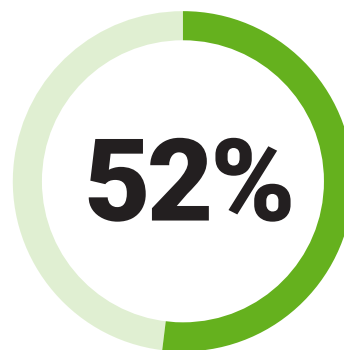
57%

upplever att totalförsvars-
frågan är relevant i deras
yrkesroll

46%

anser att företag har en
viktig roll i totalförsvaret

52%

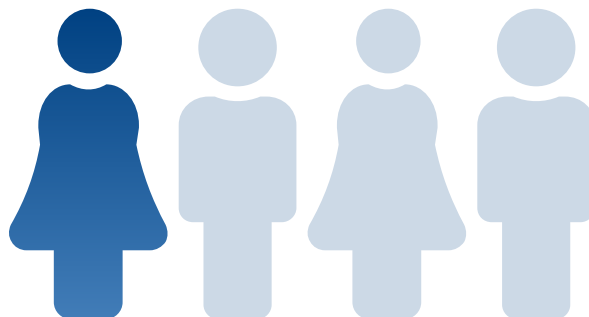
har redan sett över sin
beredskap eller uppger att
de kommer att göra det

Sammanfattning

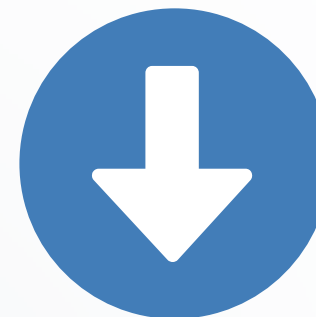
13
procentenheter

MSB:s kommunikationsinsatser om beredskap för företag under året tycks ha fått effekt. Andelen beslutsfattare som mottagit information har ökat med 13 procentenheter sedan 2024.

1 av 4

uppger att deras företag har beredskap för att hantera en potentiell krigssituation eller ett terrordåd.

11%

Andelen företag som säger att de gjort beredskapsplaner har minskat med 2 procentenheter från 2024.

Combitechs rekommendationer

1

Vänta inte på instruktioner

Säkerställ att verksamheten är motståndskraftig, för att klara förändringar i samhället och hantera säkerhetsläget. Involvera och engagera medarbetare.

2

Gör er kontinuitetsplanering

Se till att verksamheten kan fortgå även vid förändringar i omvärldsläget, samhället och leverantörskedjor.

3

Bilda nätverk på orten och i branschen

Det underlättar samarbete – ni kan lättare dela information och hjälpa varandra.

4

Ta hjälp för att identifiera sårbarheter

Hitta affärskritiska sårbarheter och arbeta kontinuerligt med att prioritera och skydda dem, exempelvis genom ett aktivt cybersäkerhetsarbete.

5

Öva på olika scenarier

På så sätt hjälper du din verksamhet att förbereda sig för en plötslig kris och situation, exempelvis cyberattacker eller strömavbrott, men också ytterst krig.

Vi på Combitech accelererar utvecklingen av ett smartare, mer hållbart och mer motståndskraftigt samhälle. Genom att kombinera vår solida erfarenhet och kunskap från försvars- och industrisektorn säkerställer vi att verksamheter, samhällen och vårt totalförsvar står stadiga inför framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi är en nordisk tech-, konsult- och lösningspartner som utgörs av 2 600 passionerade experter som tillsammans med våra kunder arbetar med att utmana teknikens gränser för att göra skillnad.

Kontakta oss

Ulrica Matsers

Kommunikations- och marknadschef

Telefon: 073-446 00 70

E-post: ulrica.matsers@combitech.com

Anna Sigurdsson Schedin

Kommunikationsstrateg

Telefon: 0734-18 52 03

E-post: anna.sigurdssonschedin@combitech.com